

АКАТИСТ ПРЕПОДОБНОЈ АПОЛИНАРИЈИ

5. / 18. јануар

Кондак 1.

Теби, која си изабрана од Бога за тајанствени и величанствени подвиг и достигла анђелске висине на Небесима земаљским животом својим, молитвени вапај сада уносимо, и помоћи од тебе тражимо, да се у молитвама својим Господу сетиш и нас недостојних и грешних, како би и ми препливали море живота и достигли у сигурну луку спасења, и због тога ти захвално клицали: Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Икос 1.

И Ангели се задивише великом и светом животу твојем, света Аполинарија, јер ти, иако царскога рода беше, све земаљске радости остави, узе Крст свој и радосно пође за Господом Христом. Сакривши женско тело своје под монашку расу, ти се подвизаваше у мушком манастиру под именом Доротеј, превазилазећи у подвизима многе монахе, а да ту тајну нико не откри до смрти твоје. Зато прими од нас овакве похвале:

Радуј се, велика подвижнице Христова!

Радуј се, анђелска висоно!

Радуј се, молитвена дубино!

Радуј се, јер си место једног палог анђела попунила у Царству Небеском!

Радуј се, јер си девичанство своје Господу на дар принела!

Радуј се, јер си многим трудовима осветила и тело и душу!

Радуј се, јер те достојно слави и Небо и Земља!

Радуј се, јер си многа чуда силом Господњом учинила!

Радуј се, јер си прославила Господа, Који те је прославио!

Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 2.

Иако отац твој беше царски намесник, света Аполинарија, ти од малена презираше славу и богатство. Љубећи Бога свим срцем својим ти си стално ходила по црквама и манастирима, проводећи време у молитви, и са радошћу клицала: Алилуја!

Икос 2.

Родитељи твоји имађаху још једну ћерку, у којој беше нечисти дух, па сву наду полагаху на тебе, света Аполинарија, желећи да те удају за угледног женика, и да у теби мирно дочекају старост своју. Али ти оком душе своје гледаше у Небеске дубине, и у њима тражише једног другог Женика, Господа Исуса Христа, Чија љубав почиње у овоме свету, и не престаје кроз сву вечност. Због те велике жеље твоје, нека те величају ове речи наше:

Радуј се, чедна девице Христова!

Радуј се, јер од младости Бога волеше!

Радуј се, јер само Господа у срцу своме носише!

Радуј се, јер од малена ревност ка молитви имаше!

Радуј се, јер Христа ради остави земне родитеље своје!

Радуј се, јер се чуваше од свакога греха кроз целомудреност!
Радуј се, јер си са Анђелима слободно беседила!
Радуј се, јер си демоне крсним знаком одгонила!
Радуј се, јер си се у Рај Небески уселила!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 3.

И ти, света Аполинарија, замоли родитеље своје, који беху веома тужни због те твоје одлуке, да ти доведу искусну монахињу, која би те научила Псалтиру и читању Светог Писма, како би могла непрестано да кличеш Богу: Алилуја!

Икос 3.

А када се срце твоје још више распали Небеском љубављу, света Аполинарија, ти рече родитељима својим да желиш да видиш света места у Јерусалиму, где твој вољени Господ неправедном смрћу заврши земаљски живот Свој. Они те одговараше од тога пута, јер им беше једина утеха у животу, знајући да се више нећеш вратити. Али када видеше да је твоја одлука чврста, они те предадоше Богу, давши ти многе слуге и слушкиње, са доста блага, и сместише те на лађу која плови за Свету Земљу. Дивећи се храброј одлуци твојој да послужиш Господу Христу, ми ти кличемо:

Радуј се, јер си све земаљско благо оставила, зарад Небеског блага!
Радуј се, јер си желела једино што је потребно у животу!
Радуј се, јер си речи Еванђеља у срцу своме исписала!
Радуј се, јер си са Псалмопевцом Давидом даноноћно Господа славила!
Радуј се, јер си у Божијим дубинама сладост осећала!
Радуј се, јер си мудрим дјевама прибројана!
Радуј се, јер си повратила изгубљени лик Божији у себи!
Радуј се, јер се Небо обрадовало подвигу твоме!
Радуј се, јер се Земља осветила тобом!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 4.

Када после доста мука стигосте у свети град Јерусалим, ти, света Аполинарија, са сузама уђе у гроб Христов, и смерно целива свети камен на коме лежаше свето тело Његово, молећи се за остављене родитеље своје и болесну сестру, умилно појући: Алилуја!

Икос 4.

Ти, света Аполинарија, свакога дана посећиваше цркве и женске манастире у Јерусалиму и околини, дајући им обилну помоћ, а помажући и сиромашне и болесне. Отпуштала си и слуге своје и слушкиње, дајући им слободу, и богато их дарујући. А оним слугама који с тобом остадоше, ти рече да ћеш подарити слободу, док одете у Александрију, да се поклоните моштима светог Мине. Они са радошћу примише те речи твоје, кличући:

Радуј се, јер си сузама залила камен на коме лежаше тело Господа Христа!
Радуј се, јер си у гробу Господњем коначно умрла за овај свет!
Радуј се, јер си у Матери Божијој гледала пример девствености!

Радуј се, милосрдни Анђеле Божији!
Радуј се, јер беше испуњена мудрошћу не од овога света!
Радуј се, невини цвете који Христовим миомирисом мирисаше!
Радуј се, јер си небројено умножила таланте од Господа на дар добијене!
Радуј се, јер си заволела сиромаштво духа!
Радуј се, јер си на срцу своје исписала име Христово!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 5.

Дознаде за долазак твој проконзул Александријски, и као царској кћери пожелеле да те дочека са великом чашћу. А ти, смерна слушкињо Христова, света Аполинарија, тајно дође ноћу у Александрију, и тихо уђе у дом његов. Иако он и његова жена беху тужни што те не дочекаше како доликује, видевши те, кротку и смерну, они као да Анђела угледаше, и од радости запеваше: Алилуја!

Икос 5.

У Александрији ти обиђе многе цркве и манастире, живећи код једне побожне старице, коју замоли да ти тајно купи монашку одећу. Отпустивши остале слуге, и оставивши само једног старца и једног евнуха, ти, света Аполинарија, седе на брод и отпутова у Лиман да се поклониш светом Мини, где сатвори многе молитве и проли многе сузе. Зато прими од нас ове похвале:

Радуј се, смерна и кротка голубице Христова!
Радуј се, јер си за свет умрла, родивши се за вечност!
Радуј се, јер си љубила светитеље Христове!
Радуј се, јер си се на величанствен подвиг одважила!
Радуј се, јер си душу своју уз Господа Христа узвила!
Радуј се, послушна овцо Христовога стада!
Радуј се, јер си спознала највећу радост под небом – Господа Христа!
Радуј се, јер те је Небеска стрела у срце ранила!
Радуј се, јер ти је Господ Христос врата Раја већ на Земљи отворио!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 6.

И једне ноћи, рекавши слугама да желиш да идеш у Скит код ондашњих отаца, ви седосте на кочију. Када се подоста удаљисте од града, и када слуге придремаше, ти се, света Аполинарија, тихо пресвуче у монашку одећу, и изађе из кочије крај једног извора где беше велика бара и пође у мрак, са зебњом, али и са надом, појући Богу, у Чије се руке предајеш: Алилуја!

Икос 6.

Када се пред зору слуге пренуше, видеше да тебе, света Аполинарија, нема у кочији, и да су само девојачке хаљине твоје остале на њима. Они о томе брзо обавестише проконзула, а он родитеље твоје, који исплакаше многе сузе за тобом. Али знајући да си у рукама Свемогућег Господа, они Му се молише да ти да снаге да издржиш тешки и сурови пустињачки живот. Зато прими од нас благодарне речи ове:

Радуј се, јер си се на тешки подвиг самоће храбро одважила!

Радуј се, јер си се у руке Господње одлучно предала!
Радуј се, јер извор где ти живеше верни прозваше по твоме имену!
Радуј се, срно која је у високу гору од вукова овога света побегла!
Радуј се, јер си у Царици Небеској велику Помоћницу нашла!
Радуј се, јер си се као и Господ Христос распела за овај свет!
Радуј се, јер си земне родитеље оставила и пришла Оцу Небеском!
Радуј се, усрдна молитвенице за безбројне грехе наше!
Радуј се, похвало и монахиња и монаха!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 7.

У том пустом месту, ти, света Аполинарија, остаде неколико година, и борише се и са ђаволом и са нежним телом својим. Међутим, ти силним трудовима, молитвама и бдењима, а бивајући непрестано уједана и од комараца, умртви тело своје, и душа твоја постаде чиста и слободна као птица небеска, непрестано појући: Алилуја!

Икос 7.

А када Господ нађе за добро да те уврсти међу пустињаке, и да би људи од тога имали користи, теби се, света Аполинарија, јави у сну Анђео, и нареди да идеш у Скит, али да се подвизаваш као мушкарац под именом Доротеј. И ти пође, али нико није могао да позна да ли си мушко или женско, јер женска природа твоја много огрубе од тешког подвига. Тада те сретe свети Макарије, и ти му рече да би желела да се подвизаваш у његовом манастиру. Он те радо прими и уврсти у братију своју, не слутећи велику тајну твоју. Зато те овако величамо:

Радуј се, јер си тело умртвила и душу васкрсла!
Радуј се, јер си молитвом и постом одгонила демоне!
Радуј се, јер си у мору суза својих очистила све грехе своје!
Радуј се, јер си у роју демона и комараца као огањ просијала!
Радуј се, јер те је Анђео Небески на још виши подвиг позвао!
Радуј се, јер си се у обитељи светог Макарија подвизавала!
Радуј се, јер си васкрсење Христово вазда у срцу носила!
Радуј се, јер ти је душа молитвом као бисер просијала!
Радуј се, јер су сви у теби јасно видели лик Христов!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 8.

И живљаше ти, света Аполинарија, као мушкарац, имајући келију међу монасима, и сви те сматраше за једног од манастирских отаца. Премудри Господ те је чувао да нико не дозна да се у огрубелом телу твоме крије велика и храбра жена. А ти си, као и остала братија, ревносно служила Богу, бавећи се рукодељем, и радосно са њима појала: Алилуја!

Икос 8.

После неког времена поче да се шири слава о теби, света Аполинарија, јер си по строгости живота свога превазилазила многе од отаца. Ти си и дању и ноћу са сузама молила Господа да те удостоји Царства Небеског, постећи веома строго, и живећи као

да немаш тела. Због тога ти је Бог подарио благодат да исцељујеш од разних болести. Зато те сви поштоваше као великог оца, хвалећи Бога што им је такав дар принео у њихов манастир. Зато те и ми хвалимо овако:

Радуј се, јер си, иако живећи као у огњу, остала неопалена!

Радуј се, јер си у нежном женском телу мушке подвиге испуњавала!

Радуј се, јер си велику част од братије због тога задобила!

Радуј се, јер си као и сви велики оци тешке подвиге молитве и поста испуњавала!

Радуј се, јер си била послушна и незлобива као јагње!

Радуј се, миомирисни цвете Раја Небеског!

Радуј се, јер те је Господ даром чудотворства удостојио!

Радуј се, јер си многе и многе исцелила молитвама својим!

Радуј се, јер си нам сигуран пут спасења подвигом својим показала!

Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 9.

После доста времена завидљиви ђаво које беше у сестри твојој, света Аполинарија, поче страшно да је мучи, говорећи да ће изаћи из ње тек када је одведу у пустињу старцима да је исцеле. Мислио је нечастиви да ће тако открити тајну твоју, и да ћеш морати изаћи из манастира, и да ћеш заувек престати да појеш Богу: Алилуја!

Икос 9.

Ни сви беседници света не могу да искажу смерност и величину твоју, света Аполинарија. Јер када доведоше сестру твоју, и свети Макарије рече да ти треба да је исцелиш, ти рече да ниси достојна тога чина, него нека неко други од братије то учини. Али када старац остаде упоран, ти као смерно јагње пристаде да извршиш послушање, и после неколико дана, усрдном молитвом истера злог демона из сестре своје. Она срећна оде родитељима својим, не знајући ко је излечи, а ти се још више смириваше међу оцима, неизмерно се подвизавајући, поставши савршени схимник. Зато ти кличемо овако:

Радуј се, јер те је Бог удостојио великог дара исцељивања болесних!

Радуј се, јер си и рођену сестру ослободила злог демона!

Радуј се, јер имаше истинско смирење!

Радуј се, јер извршаваше свако манастирско послушање!

Радуј се, јер имаше снаге да се не откријеш рођеној сестри кад је исцели!

Радуј се, јер после тога још веће монашке подвиге узе на себе!

Радуј се, јер си изобиловала благодаћу Духа Светога!

Радуј се, јер више ниси живела ти, већ Христос у теби!

Радуј се, јер си име Свете Тројице непрестано славила!

Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 10.

Али, зли ђаво, желећи да осрамоти и цара и тебе, света Аполинарија, опет измисли лукавство и поново уђе у сестру твоју, учинивши да јој нарасте стомак, као да је трудна. Родитељи навалише на њу да призна с ким згреши, а она само ћуташе, јер не знаде како јој се то зло деси. Тада ђаво устима њеним рече: “Онај црноризац у скиту,

Доротеј, он ме обешчисти, те затрудних”. А родитељи твоји, увељени и тужни, само подигоше руке ка Господу, и плачним гласом запеваше: Алилуја!

Икос 10.

Тада се цар силно разјари, и посла војску да уништи ваш Скит, света Аполинарија. Дошавши у манастир они рекоше игуману шта се догодило, а он и братија не вероваху да је то могао да учини њихов Доротеј. Али ти, да не би пострадао манастир, рече војницима да братију не дирају, већ да тебе воде цару. И када дођосте пред родитеље твоје, који те не познадоше, ти им рече да одете насамом, како би им све објаснила, говорећи да им ћерка није упропашћена, и да ће све бити добро. Дивећи се смерности твојој, ми ти певамо:

Радуј се, незлобива грлице Христова!

Радуј се, јер си силом Христовом злог демона победила!

Радуј се, јер си од ћерке земаљског цара, постала кћер Цара Небеског!

Радуј се, јер када угледа родитеље своје молитвом угаси земаљску љубав према њима!

Радуј се, јер си достојно монашку ризу носила!

Радуј се, јер у кандилу душе твоје никада није недостојало благодатног уља!

Радуј се, јер си, по речи Господњој, само Царство Небеско тражила !

Радуј се, јер си се лествицом врлина твојих у њега успела!

Радуј се, јер си земаљски царски дворца заменила дворцем Цара Небеског!

Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 11.

Када се издвојисте насамом, ти, света Аполинарија, цара и царицу закле именом Господњим да ће да те пуште кад им откријеш истину. И када они дадоше своју царску реч, рече им како си ти исцелила њихову кћер кад беше у манастиру. Они бејаху у чуду. И тада ти, невина сенице, разгрну хаљине своје и показа им груди своје, и рече: “Оче, мајко, ја сам ваша кћи - Аполинарија”! А они обамреше од ужаса, па кад дођоше себи, са радошћу, која се до неба чула, запеваше: Алилуја!

Икос 11.

И тада доведоше сестру твоју, и питаше је да ли те познаје, света Аполинарија. Она рече да си ти монах који је исцелио, па паде пред ноге твоје, са жељом да је поново исцелиш. И ти ставивши свете руке своје на њен стомак истера ђавола, и стомак би као што је и раније био. Родитељи твоји се силно обрадоваше. А ти остаде код њих неколико дана, не желећи да на родитељску молбу заувек останеш у свом дому, него се врати у Скит као невина, и братија се силно због тога обрадова. Зато прими од нас грешних ове похвале:

Радуј се, украсу Цркве Христове!

Радуј се, јер си неизмерно обрадовала остареле родитеље твоје када им се показа!

Радуј се, јер си поново посрамила ђавола, изагнавши га из сестре твоје!

Радуј се, јер си силно утешила родитеље своје мудрим и Богоугодним речима!

Радуј се, јер си се оправдана вратила у манастир свој!

Радуј се, јер си монашку келију своју ценила више него царску палату!

Радуј се, јер си у њој само са Богом кроз молитву разговарала!

Радуј се, јер си са радошћу ишчекивала сусрет са Господом!
Радуј се, јер си узвеличана и од Бога и од људи!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 12.

Живећи тако још доста времена са братијом као и раније, ти, света Аполинарија, провиде крај свој, па замоли аву Макарија да када умреш, не умивају твоје тело. А како то може бити? - упита у чуду старац. И када се ти престави у Господу, братија ипак пође да умије тело твоје, као што је ред. И тада, о чуда, видеше да је њихов Доротеј - женско! Па задивљени прославише Господа Који им је ту тајну тек тада открио, појући: Алилуја!

Икос 12.

Удиви се и свети Макарије што му Бог није ништа до тада открио о теби, света Аполинарија. Али му се у виђењу откри и порекло твоје и живот твој, и да те је Бог уврстио међу Свете Своје, и он то радосно исприча братији. Затим они сахранише часно тело твоје поред цркве, и од светих моштију твојих се дешаваше касније многа исцељења, благодаћу Господа Исуса Христа, Кома си тако верно служила. Зато прими ове похвале од нас:

Радуј се, јер си прибрана сабору Светих!
Радуј се, јер читањем житија твога сузе умилења изливамо!
Радуј се, јер тајни подвиг твој задиви сву братију у манастиру!
Радуј се, јер и по смрти дариваше исцељења болеснима!
Радуј се, јер свето име твоје и данас монахиње носе!
Радуј се, јер Анђели однесоше свету душу твоју у Дворац Христов!
Радуј се, јер многим постаде узор светим животом својим!
Радуј се, јер си многе душе спасила светим молитвама својим!
Радуј се, дубоки и бистри изворе благодати Божије!
Радуј се, света Аполинарија, светла и чедна девице Христова!

Кондак 13.

О, света Аполинарија, светла свећо у хору девственица Христових, услиши молитве наше, услиши вапај наш, и ослободи нас, благодаћу коју си стекла, од сваког зла, од свих греховних окова који нас стежу, и подстакни на Богоугодан живот, како би могли, чисти и обожени, достојно са Анђелима да певамо: Алилуја!

(Овај кондак се чита три пута, па затим поново: икос 1. и кондак 1. и онда молитва, на крају.)

Молитва

О, света Аполинарија, велика и славна светитељко Божија, ти си величанственим подвигом твојим, живећи у мушком манастиру, правећи се да си мушкарац, превазишла многе и многе у анђелски чин обучене. Ти си старог човека, грешног и смртног, трудовима поста, молитве, послушања и смирења, сахранила, и у себи родила новог, светог и обоженог, и као таква била удостојена да и чуда чиниш. Зато те је Господ прославио и на Небесима, одакле нас тужно и са сузама сада посматраш.

А зашто плачеш, светитељко Божија, зашто сузе квасе свето лице твоје? Па зато што видиш сву беду нашу, што видиш како дрско и безбрижно трошимо дане земног живота свога, као да ће вечно трајати, као да им неће доћи крај. Чак и ми, који знамо за Име Господње, који знамо Тајну спасења, тако олако прелазимо животом, храмљући једном ногом узаном стазом која ка Богу води, а другом, чврсто газимо оним широким путем, мислећи да ће нас она хрома нога и њени клецави кораци ипак на крају избавити. Али то не може, јер што се живот више ближи крају, те се две стазе све више удаљавају једна од друге. Зато нам помози, света Аполинарија, да обема ногама храбро газимо овом трновитом стазом, макар нам и сва крв истекла из њих.

Јер као да си ти постала света и обожена у царским одајама где си рођена, где си мажена и негована. Не! Ти си поднела мука и страдања у монашком животу, и од тела свога, и од душе, и од ђавола, и принела их на дар Господу, више него што их сад један већи град Хришћана, који су то само по имену, принесе Богу. Па зато, ако већ имамо знање, подари нам молитвама својим Господу и снагу да и дела спасења извршимо. Да се истински покајемо за сва зла дела која до сада учинисмо, али да то покајање траје до саме смрти, јер ране на душама нашим су тешке и велике. Помози нам да постанемо и смирени, кротки, милостиви, молитвени, храбри и издржљиви на путу спасења. Јер у Царство Божије нико грешан и страстан неће моћи да уђе. Али нам измоли од Господа, света Аполинарија, и велику, велику милост, да када нам буде судио, не узме нам за зло све оно што нисмо радили како треба и противно Његовим заповестима, већ да нам као Добри Отац све то опрости, и уведе нас у Царство Своје, где сви ви, који сте грађани Његови, непрестано славите Пресвето Име Божије, Оца и Сина и Светога Духа, и сада и увек и у векове векова. Амин.

О светом Сави Освећеном, 2004. г.
Акатист написао: Мирко И. Нанић